

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛΑ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ: 270727-222594

ΑΡΤΑΚΗΣ 12 - Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ: 919113-949422

ΕΠΩΝΥΜΟ:.....

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

Διαγώνισμα στη Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Γυμνασίου (19/1/2014)

Α. Κείμενο

Η τηλεόραση μας είμαστε εμείς!

Είναι, λοιπόν, η αιτία όλων των δεινών η τηλεόραση; Είναι ο «δαίμονας» της φαντασίας των θρησκόληπτων, ο οποίος εισέβαλε στη ζωή για να χαλάσει τα μυαλά και να διαφθείρει τις συνειδήσεις; Αυτή είναι μια απλοϊκή τρομοκρατική αντίληψη, που απέχει έτη φωτός από την αλήθεια: η τηλεοπτική κόλαση είναι μια ακραία μορφή των δικαιολογημένων φόβων για το κατάντημα ενός μέσου τόσο αντιφατικού αλλά και τόσο δημιουργικού. **Η τηλεόραση είναι μια ακόμα ανθρώπινη επινόηση που υπακούει στους «νόμους» της κοινωνικής ζωής: μπορεί να γίνει εργαλείο καταστροφής που θα μαράνει την ανθρώπινη πνευματικότητα αλλά μπορεί και να μεταγγίσει πολύτιμο υλικό στη σκέψη, την παιδεία και τον πολιτισμό. Το θέμα είναι πώς θα χρησιμοποιηθεί!**

Η χρήση της τηλεόρασης εννοείται, βέβαια, και ατομικά και κοινωνικά. Τι θα δούμε απόψε; Μια συνηθισμένη καθημερινή ερώτηση σε κάθε σπίτι. Η απάντηση, δηλ. το πρόγραμμα που θα επιλεγεί, εκφράζει το ήθος και το πνευματικό επίπεδο των ατόμων: άλλος θα επιλέξει μια ευτελή αστυνομική περιπέτεια, άλλος ένα ανόητο ριάλιτι και άλλος μια συζήτηση για τις μορφές της σύγχρονης τέχνης. Είναι σημαντική η ευθύνη του χρήστη ως προς το ρόλο που θα παίξει η τηλεόραση. Η επιλογή προγράμματος μαρτυρά ποιες πνευματικές ανάγκες ορίζουν το άτομο. Και αυτές τις ανάγκες έρχεται η τηλεόραση και να τις ικανοποιήσει αλλά και να τις υποβάλει.

Να «τους» πλασάρουμε κάτι εύπεπτο και εντυπωσιακό; Αυτή η ερώτηση δε γίνεται ευρέως γνωστή αλλά σίγουρα διατυπώνεται από εκείνους που καθορίζουν το τηλεοπτικό τοπίο. Αυτά τα «επιτυχημένα στελέχη» σκέφτονται με ποιον τρόπο θα κάνουν τη δουλειά τους! Να πουλήσουν θέλουν, δηλ. να μαζέψουν πολλές διαφημίσεις, και γι' αυτό φροντίζουν το εμπόρευμα τους να είναι ελκυστικό για τους πολλούς. Οι μετρήσεις της AGB αυτό σημαίνουν: ποιο πρόγραμμα έχει το μεγαλύτερο κοινό, άρα μέσω ποιου προγράμματος οι διαφημίσεις θα φτάσουν σε μεγαλύτερο κοινό, δηλ. σε υποψήφιους πελάτες. Οι ιθύνοντες της τηλεοπτικής πραγματικότητας δεν ενδιαφέρονται για την καλλιέργεια και την εξύψωση των θεατών αλλά για τις «πωλήσεις».

Η ατομική ανευθυνότητα και ανωριμότητα και η κυρίαρχη φιλοσοφία του κέρδους συνδυάζονται και παράγουν την ασχήμια των τηλεοπτικών πραγμάτων. Κανείς δεν μπορεί να βγάλει την ουρά του απέξω! Τα «ψώνια» και οι παραδόπιστοι που εκλιπαρούν για μια συμμετοχή στα διάφορα τηλεοπτικά πανηγυράκια, οι

αποχαυνωμένοι τηλεθεατές που απλώς σκοτώνουν την ώρα τους ή ζουν μέσω της «εικονικής πραγματικότητας» και συναινούν σε κάθε τηλεοπτική αθλιότητα, οι παράγοντες της τηλεοπτικής ευτέλειας και κακογουστιάς που βιοπορίζονται εξαπατώντας ή εκμεταλλευόμενοι τον κόσμο! Μπορείτε να μου σερβίρετε λίγη ακόμα αποβλάκωση, παρακαλώ; Αυτό μοιάζει να ρωτάει ο μέσος τηλεθεατής. Τι θα λέγατε για λίγη ακόμα ανθρώπινη δυστυχία και γελοιοποίηση; Αυτό μοιάζουν να αποκρίνονται οι εγκέφαλοι του «τεχνητού εικονοκόσμου» της τηλεόρασης.

Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν αξίζει στο ανθρώπινο πνεύμα αυτή η εξαχρείωση. Βέβαια, είναι γνωστό αυτό που λένε, ότι δηλ. έχουμε την τηλεόραση που μας αξίζει. Ωστόσο, αυτή η διαπίστωση δε θέτει τέρμα στις συζητήσεις. Αντίθετα, θα λέγαμε μάλιστα ότι τις ανοίγει. Ακόμα κι αν έχουμε παγιδευτεί σε ένα καθεστώς πνευματικής παρακμής, καιρός είναι να αντισταθούμε σ' αυτό. Εντέλει, ο «πολιτισμός» του... Βας Βας είναι μια γελοιοποίηση που δεν τιμά ένα λαό με δύο νομπελίστες ποιητές!

B. Ερωτήσεις

1. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου. (80-100 λέξεις)
2. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο (80-100 λέξεων) το νόημα της περιόδου «Η τηλεόραση είναι μια ακόμα ... πώς θα χρησιμοποιηθεί!»
3. Να προσδιορίσετε το είδος των παρακάτω ερωτηματικών προτάσεων με βάση το κριτήριο της «σκοπιμότητας του ομιλητή» (ρητορικές ερωτήσεις κτλ)
 - «Είναι, λοιπόν, η αιτία όλων των δεινών η τηλεόραση;»
 - «Τι θα δούμε απόψε;»
 - «Μπορείτε να μου σερβίρετε λίγη ακόμα αποβλάκωση παρακαλώ;»
4. Να προσδιορίσετε τις μορφές του ερωτηματικού λόγου με βάση τα κριτήρια του «εύρους της αναφοράς» και της «σχέσης με το ερώτημα» (ευθείες-πλάγιες ερωτήσεις, ολικής-μερικής άγνοιας)
 - «Τι θα δούμε απόψε;»
 - «Η επιλογή προγράμματος μαρτυρά ποιες πνευματικές ανάγκες ορίζουν το άτομο».
 - «Το κρίσιμο ερώτημα είναι αν αξίζει στο ανθρώπινο πνεύμα αυτή η εξαχρείωση».
5. Να εντοπίσετε στο κείμενο πέντε εκφράσεις μεταφορικού λόγου και να αποδώσετε την κυριολεκτική τους σημασία.
6. Να βρείτε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις (με τη σημασία που έχουν στο κείμενο).
δεινά, επινόηση, μαρτυρώ, ιθύνοντες, αποχαυνωμένος

Γ. Παραγωγή λόγου

Πολλοί γονείς εκφράζουν συχνά παράπονα για την έλλειψη δημιουργικότητας των παιδιών τους στον ελεύθερο χρόνο και την σπατάλη αυτού στην τηλεόραση, τον υπολογιστή και άλλες τέτοιου είδους ανούσιες δραστηριότητες. Να εκθέσετε σε ένα κείμενο τριών παραγράφων μορφές ορθής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου.